

رمضان امسال فرصتی برای شناخت خویشتن است / دعا؛ راهی برای آرامش روح

حجت الاسلام رودگر با اشاره به شرایط فعلی ناشی از شیوع کرونا در جهان به اهمیت دعا اشاره کرد و گفت: دعا فصل مشترک انسان‌های دیندار بوده و رمضان امسال فرصتی برای دعا و شناخت خویش است.

حجت الاسلام رودگر با اشاره به شرایط فعلی ناشی از شیوع کرونا در جهان به اهمیت دعا اشاره کرد و گفت: دعا فصل مشترک انسان‌های دیندار بوده و رمضان امسال فرصتی برای دعا و شناخت خویش است.

حجت الاسلام «محمدجواد رودگر» در گفت و گو با خبرنگار مهر، با اشاره به مباحث طرح شده از سوی مقام معظم رهبری و تاکید ایشان بر مسأله دعا، تضرع و خشوع در ایام و شرایط فعلی که امکان برگزاری جلسات عمومی وجود ندارد، اظهار کرد: اولاً دعا در واقع زیباترین رابطه بنده با مولا و معبودش است، اگر این رابطه از یک سو در بُعد معرفت عبد به معبود و از سوی دیگر در بُعد محبت عبد به معبود ارتقا پیدا کند تبدیل به رابطه ای عاشقانه و محبانه می شود.

عضو هیأت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ادامه داد: در چنین شرایطی دعا ماهیت و جنبه خوبی پیدا می کند و این جنبه خوبی بسیار مهم و تأثیرگذار است، در عین حال دعا روح انسان را طراوت بخشیده و نور امید را در وجودش قرار می دهد، به دیگر بیان دعا بهترین ابزار و وسیله اصلاح درونی، تهذیب نفس، تزکیه اخلاق است. دعا انسان را آراسته به فضائل اخلاقی و پیراسته از رذائل اخلاقی می کند.

حجت الاسلام رودگر افزود: دعا به عنوان مؤثرترین و مفیدترین رابطه انسان با خدا به گونه ای است که خداوند در قرآن کریم ما را با بشارت و مژده اجابت، به دعا کردن دعوت می کند و می فرماید «وَقَالَ رَبِّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ» (و پروردگارتان فرمود مرا بخوانید تا شما را اجابت کنم)، در واقع خداوند در آیه مذکور می خواهد ما را به دعا و نیایش دعوت کند. این آیه، تشویق برای حرکت به سمت دعا و نیایش است.

وی گفت: در شرایط کنونی که ویروس کرونا در جهان شیوع یافته است، دعا فصل مشترک میان انسان‌های مؤمن است. عالم و بی سواد، فقیر و غنی، فرمانده و فرمانبر، گمنامان جامعه، همه و همه به این مرحله رسیدند که به درگاه الهی دست نیاز و نیایش دراز کنند.

عضو هیأت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی با بیان اینکه وقتی ارتقای معرفتی پیدا کنیم، به مرحله ای خواهیم رسید که صرفاً برای رفع نیاز دعا نکنیم، اظهار کرد: این مرحله ای است که انسان به یک لذت انس، حلاوت و شیرینی می رسد، راه رسیدن به این جایگاه نیز تجربه دعا کردن است. شاید ابتدا انسان کاهلی ورزد و به سختی به سمت و سوی دعا کردن مستمر پیش رود، اما بعد از مدتی که نسبت به این مسأله استمرار ورزید تغییر را در وجود خود احساس می کند. در جهت مقابل نیز افرادی قرار دارند که خداوند در مورد آنها در قرآن فرمود: «إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ» (در حقیقت کسانی که از پرستش من کبر می ورزند به زودی خوار در دوزخ درمی آیند).</p></div>
<div data-bbox=

حجت الاسلام رودگر افزود: بنابراین مهم آن است که دعا را تجربه کنیم، در بخشی از آیه ۶۰ سوره «غافر» که پیش تر اشاره شد واژه عبادت آمده است، در اینجا مقصود از عبادت همان دعا است. عده ای هستند که نسبت به دعا کردن استکبار می ورزند. می گویند سالم که هستیم و همه چیز هم در داریم در نتیجه چه نیازی به دعا کردن وجود دارد، این شرایط و نوع مواجهه با مسأله نوعی استکبار را در وجود افراد رقم می زند. این در حالی است که وقتی انسان در زندگی به بن بست رسیده و دیگر چاره ای پیش روی خود نمی بیند، روی آوردن به قدرت قاهره عالم، قادر مطلق و عجز و لایه به درگاه حضرتش او را به «حکمت» خداوندی به مقصود می رساند. بنابراین در شرایط فعلی که ویروس کرونا، شایع شده و این بیماری در جهان فراگیر شده است دعا بهترین وسیله برای آرامش روح و قلب و استعانت از درگاه حضرت حق است.

وی با اشاره به تاکید مقام معظم رهبری نسبت به مسأله دعا و تضرع در شرایط فعلی گفت: از آنجایی که امکان برگزاری تجمعات مذهبی نظیر هیئات و مجالس مختلف نیست، به ویژه آنکه در آستانه ماه مبارک رمضان قرار داریم، این خلوت با خود و عبادت می تواند تغییر اساسی در رویه زندگی افراد ایجاد کند. از سوی دیگر می توان از طریق فضای مجازی بسیاری از برنامه های مذهبی را به اشتراک گذاشت و هیئاتی در سطح مجازی برپا کرد.

وی در بخش دیگری از مباحث خود افزود: تجربه دعا کردن در این روزها بسیار قابل توجه است، اگر دعا کردن برای برخی افراد از روی اجبار و یا اکراه بود، این روزها تبدیل به تجربه اختیاری آگاهانه و عاشقانه شده است، خداوند در آیه ۷۷ سوره «فرقان» می فرماید: «قُلْ مَا يَعْزُبُ عَن رَّبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا» (بگو اگر دعای شما نباشد پروردگارم هیچ اعتنایی به شما نمی کند در حقیقت؛ شما به تکذیب پرداخته اید و به زودی [عذاب بر شما] لازم خواهد شد)، این آیه بسیار عجیب است، هشدار و انذار می دهد از اینکه اگر اهل دعا نباشیم خداوند اصلاً اعتنا و توجهی به ما نمی کند، لذا می بینیم که یکی از ویژگی ها و خصوصیات بندگان خاص خدا این بود که فراوان به درگاه خدا می رفتند. ویژگی اولیای خدا آن است که کثیرالرجوع به درگاه خداوند هستند و با ناله و اشک دعا می کنند. این تجربیات معنوی عمیقی است که پیش می آید، دعا اکسیر اعظم، کیمیای سعادت، آب حیات و روح بندگی است.

عضو هیأت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ادامه داد: اینکه مقام معظم رهبری، اشاره داشتند که اکنون فصل دعا است، اشاره به همین مساله دارد که اکنون که مردم به سبب شرایط ایجاد شده ناشی از گسترش و شیوع ویروس کرونا در منزل هستند، این خودقرنطینگی فرصتی مغتنم باشد تا انسان به خداوند نزدیک شود، اساساً اگر انسان زیرکی باشیم تهدید کرونا را تبدیل به فرصت معنوی می کنیم. خلوت گزینی با معبود و دور شدن از روزمرگی ها در این شرایط یک فرصت است. تضادها و چالش های زندگی سبب شده بود که بسیاری از مسائل از یادمان برود. بنابراین درست است که وضعیت فعلی سختی و غم و اندوه دارد اما از پس آن، مهمترین مسأله ای که می توان به عنوان بُعد مثبت برداشت کرد این است که فرصتی فراهم شده است که به خدای خود بازگردیم و از نو خویشتن را بشناسیم و بسازیم.

حجت الاسلام رودگر با اشاره به حدیث نبوی «الدعاء مخ العبادة»، گفت: پیامبر اکرم (ص) دعا را مغز عبادات دانستند، همین امر نشان از اهمیت و جایگاه دعا کردن دارد. در کتاب کافی، روایتی از امام رضا (ع) آمده است که حضرت فرمود: «عَلَيْكُمْ بِسِلَاحِ الْأَنْبِيَاءِ» (بر شما باد به سلاح پیامبران) شخصی در جمع سوال کرد: «وَمَا سِلَاحُ الْأَنْبِيَاءِ قَالَ الدُّعَاءُ؟» حضرت پاسخ دادند: «قَالَ الدُّعَاءُ» دعا.

عضو هیأت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی تصریح کرد: در انتهای دعای کمیل می خوانیم «قَاتِكَ قَضَيْتَ عَلَيَّ عِبَادَكَ يَعْبَادَتِكَ، وَأَمَرْتَهُمْ بِدُعَائِكَ، وَصَمَّيْتَ لَهُمُ الْإِجَابَةَ» (زیرا تو بندگان را به بندگی فرمان دادی و به دعا و درخواست از خود امر کردی و اجابت دعا را برای آنان ضامن شدی). بنابراین دعا سلاحی است که آثار و برکات فراوانی دارد، نخست روح انسان را زنده می کند و در وهله بعد یاس و ناامیدی را از قلب ها می زداید.

وی گفت: همه ما تجربه این مساله را داشتیم که با اشک ریختن و راز و نیاز با خداوند، به تدریج خشوعی در وجودمان ایجاد شده و لطافت و طراوت روحی و احساس سبکی را تجربه می کنیم. حتی در دل با خدا سخن گفتن آثاری نیک بر روح انسان بر جای می گذارد. از سوی دیگر دعا کردن، بسیاری از نیازهای انسان را به درگاه الهی می برد. بزرگان ما نیز تاکید فراوانی بر دعا کردن داشتند، از جمله آیت الله بهجت (ره) می فرمودند که «دعای غیر مستجاب نداریم».

حجت الاسلام رودگر ادامه داد: البته گاهی انسان چیزهایی مطالبه می کند که اکنون زمان اجابت اش نیست یا به مصلحت اش نیست. یا ممکن است مسأله ای برای انسان ایجاد شود که اصلاً انتظار وقوعش را نداشته در این شرایط باید بیندیشیم شاید این اتفاق تلنگری بود تا به خودمان بیاییم. با تمام این اوصاف باز هم برخی شبهه افکنی می کنند و می گویند اصلاً دعا کردن چه سودی دارد و یعنی چه؟

عضو هیأت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی گفت: خداوند رحمان و رحیم است، مصلحت بنده اش را می داند. اجابت دعای بنده چیزی از معبود کم نمی کند اما خداوند به مصلحت انسان چیزی را به او عطا می کند. در این بین اما برخی چنین مسائلی را مطرح می کنند که خداوند هست و این ویژگی ها را دارد و به انسان عطا می کند، حال چرا باید دعا کنیم؟ پاسخ آن است که خداوند در قرآن ما را دعوت کرده که به سراغش برویم، می فرماید اگر چیزی از من مطالبه کنید اجابت می کنم. اجابت این خواسته ها در گرو تغییر احوال و تحول انسان است. این دگرگونی های روحی و گرویدن به سمت دعا کردن انسان را تغییر می دهد و به خودش می آورد. بنابراین دعا کردن پل ارتباطی میان انسان و معبود است.

حجت الاسلام رودگر اظهار کرد: برخی افراد نیز با ژست عرفانی شبهه ایجاد می کنند و می گویند کسی که به جایی رسیده و اهل سیر و سلوک شده است باید تسلیم محض باشد، مثلاً الان که کرونا آمده بگوید باید می آمد و آمده است. اگر بیمار شد بگوید باید بیمار می شدم و شدم و دیر دعا کردن جایگاهی ندارد و تسلیم محض آن چیزی هستم

که خداوند خواسته و دعا معنایی ندارد. پاسخ به چنین افرادی این است که اتفاقاً کسی که از نظر مقام معرفتی و عرفانی به جایی رسیده است بیشتر به درگاه حضرت حق تضرع و ناله می کند، مگر پیامبران و اولیای خدا نبودند؟ مگر حضرت زهرا (س) نبود که مدام دعا می فرمود؟ بنابراین اتفاقاً دعا، یک فرصت و پله ای است برای ارتقای جایگاه معرفتی انسان، چه انسان های و چه کسانی که در زمره اولیا الله هستند. همواره به دعا کردن توصیه شده ایم.

وی در بخش دیگری از مباحث خود با اشاره به فرصت معنوی ماه مبارک رمضان گفت: در شرایط فعلی اجتماعات مذهبی برگزار نمی شود، اما سوال آن است که چگونه باید جبران مافات کرد. مقام معظم رهبری، تاکید بر این داشتند که در این فرصت، در خلوت ها بیشتر با خداوند ارتباط برقرار کرده و به صورت فردی یا خانوادگی دعا کنیم. این مساله اهمیت فراوانی دارد. تشکیل این فضای معنوی به همراه اعضای خانواده برکات فراوانی دارد، روح را صیقل می دهد و از سوی دیگر در ماه پر برکت و عزیزی چون رمضان، انسان را بیش از پیش به خداوند نزدیک کرده و در واقع زمینه انسان سازی می شود.